

02 / 2009

Vážení přátelé,

v tomto čísle Informačního občasníku upozorníme změnu zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, která upravuje poskytování slev na pojistném na sociální zabezpečení od srpna 2009.

Uplatnění slevy na pojistném prosím předem konzultujte se svou mzdovou účetní či se svým poradcem.

SLEVY NA POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Sleva na pojistném na sociální zabezpečení pro zaměstnavatele je jedním z protikrizových opatření vlády. Cílem opatření je snížit zaměstnavatelům mzdové náklady. Slevu na pojistném je možné uplatnit poprvé za měsíc srpen 2009. Dále je možné uplatnit mimořádnou slevu na pojistném a to za období od ledna 2009 do července 2009. Mimořádnou slevu lze uplatnit pouze při zpracování mezd za srpen 2009.

Na koho sleva náleží

Sleva na pojistném náleží zaměstnavateli na každého jeho zaměstnance, který je účasten nemocenského pojištění, jehož vyměřovací základ je nižší než 1,15 násobek průměrné mzdy zaokrouhlený na celou stokorunu směrem nahoru.

V roce 2009 činí **průměrná mzda** 23 555 Kč; **1,15 násobek** této částky činí 27 088,25 Kč, po zaokrouhlení 27 100 Kč.

Zaměstnanec, aby na něho **náležela sleva** na pojistném:

- musel být zaměstnancem po celý kalendářní měsíc,
- jeho zaměstnání nesmělo být zaměstnáním malého rozsahu,
- jeho zaměstnání mělo trvat déle než 3 kalendářní měsíce.

Sleva nenáleží od kalendářního měsíce, v němž:

- zaměstnanci či zaměstnavateli byla doručena výpověď z pracovního poměru nebo dohody o pracovní činnosti či byla uzavřena dohoda mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o rozvázání pracovního poměru nebo o zrušení dohody o pracovní činnosti,
- zaměstnavatel nebo zaměstnanec byl vyzooměn o zrušení pracovního poměru ve zkušební době.

Sleva na pojistném náleží na zaměstnance uvedené v § 3 odst. 1 písm. b) bod 1 až 13 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, tj. například na zaměstnance v pracovním poměru, na zaměstnance činné na základě dohody o pracovní činnosti, na členy zastupitelstev územních samosprávných celků, kteří vykonávají funkci v rozsahu dlouhodobě uvolněného člena zastupitelstva, na dobrovolné pracovníky pečovatelské služby, na pěstouny, z jejichž odměny je odváděno pojistné na sociální zabezpečení, na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce, na pracovníky v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů.

Slevu **nelze uplatnit** na osoby účastné pouze důchodového pojištění, např. na jednatele společnosti s ručením omezeným.

Vykonává-li zaměstnanec pro téhož zaměstnavatele **více zaměstnání**, která zakládají účast na nemocenském pojištění (s výjimkou zaměstnání malého rozsahu), považuje se za vyměřovací základ pro účely slevy na pojistném úhrn vyměřovacích základů ze všech těchto zaměstnání.

Výše slevy

Výše slevy na pojistném činí za zaměstnance **3,3 % z rozdílu** mezi 1,15 násobkem průměrné mzdy zaokrouhleným na celou stokorunu směrem nahoru a vyměřovacím základem zaměstnance. Výše slevy **nemůže být vyšší než 25%** vyměřovacího základu zaměstnance. Výše slevy se za každého zaměstnance zaokrouhluje na celou korunu směrem nahoru.

Příklad

Vyměřovací základ zaměstnance bude činit 15 000 Kč:

27 100 Kč – 15 000 Kč = 12 100 Kč
12 100 Kč x 0,033 (3,3 %) = 399,30 Kč
399,30 Kč se zaokrouhlí na 400 Kč
25 % z 15 000 Kč = 3 750 Kč
Sleva je nižší než 25 % vyměřovacího základu zaměstnance, proto sleva činí 400 Kč.

Vyměřovací základ zaměstnance činí 3 000 Kč, protože byl po část měsíce práceneschopným:

27 100 Kč – 3 000 Kč = 24 100 Kč
24 100 Kč x 0,033 = 795,30 Kč (796 Kč)
25 % z 3 000 Kč = 750 Kč
Sleva činí 750 Kč a nikoliv 796 Kč, sleva nemůže být vyšší než 25 % vyměřovacího základu tohoto zaměstnance.

Zúčtování slev na pojistném

Zaměstnavatel si vypočte slevu za každého zaměstnance a poté vypočte úhrn slev za všechny zaměstnance. Vzhledem k tomu, že každá takto vypočtených slev je již zaokrouhlená na celou korunu směrem nahoru, nebude třeba jejich úhrn zaokrouhlovat. Úhrn slev za všechny zaměstnance si zaměstnavatel odečte od pojistného, které je povinen za všechny zaměstnance odvést.

Teprve po odpočtu slev na pojistném si bude zaměstnavatel odečítat od zůstatku pojistného polovinu náhrady mzdy, kterou zúčtovat zaměstnancům za období prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti, a zúčtované dávky nemocenského pojištění, na které vznikl nárok před 1. lednem 2009 a zaměstnavatel je povinen je v roce 2009 ještě vyplácet.

Úhrn slev bude zaměstnavatel vykazovat na tiskopise „Přehled o výši pojistného a vyplacených dávkách“. Na tomto tiskopise bude uvádět i počet zaměstnanců, na které byla sleva uplatněna.

Uplatnit slevu na pojistném je právo zaměstnavatele, nikoliv jeho povinnost. Neuplatní-li slevu ve stanovené lhůtě, nemůže ji dodatečně uplatnit. Úhrn slev lze uplatnit pouze do dne splatnosti pojistného za příslušný kalendářní měsíc.

Jestliže zaměstnavatel odečte od pojistného slevu na pojistném ve vyšší částce, než měla být odečtena, vznikne dluh na pojistném, který je penalizován. **Dodatečně nelze slevu uplatnit, nedoplatek na slevě na pojistném nebude zaměstnavateli uhrazen.**

Nárok na slevu na pojistném nemá zaměstnavatel, který vstoupil do likvidace, nebo vůči němuž bylo vydáno pravomocné rozhodnutí o prohlášení konkurzu na jeho majetek; nárok na slevu na pojistném zaniká v takovém případě od prvního dne kalendářního měsíce, v němž nastaly tyto skutečnosti.

Mimořádná sleva na pojistném

Mimořádná sleva je v podstatě úhrn slev od ledna 2009 do měsíce, v němž byl zákon vyhlášen (červenec 2009). Sleva náleží za jednotlivé kalendářní měsíce za stejných podmínek, jaké platí ode dne účinnosti zákona. Sleva náleží jen na zaměstnance, kterým **trvá pracovní vztah** k poslednímu dni kalendářního měsíce, v němž zákon nabyl účinnosti, tzn. **k 31.8.2009**.

Zúčtování mimořádné slevy na pojistném

Mimořádnou slevu na pojistném si zaměstnavatel odečte od pojistného placeného za měsíc srpen.

Od pojistného odváděného za měsíc srpen si zaměstnavatel odečte:

- slevu na pojistném za měsíc srpen,
- mimořádnou slevu (za leden až červenec),
- polovinu z vyplacené náhrady mzdy za prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti,
- vyplacené dávky nemocenského pojištění, na které vznikl nárok před 1. lednem 2009.

V případě, že mimořádná sleva bude vyšší než pojistné po odpočtu „řádné“ slevy na pojistném za měsíc, v němž zákon nabyl účinnosti, které by měl zaměstnavatel za tento kalendářní měsíc odvést, musí zaměstnavatel požádat OSSZ na předepsaném tiskopise o úhradu rozdílu. Žádost musí být podána do 20. 9. 2009.

Doplňující informace

Platnost zákona upravujícího slevy na pojistném je omezena **do 31. prosince 2010**.

Ustanovení § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se doplňuje tak, aby bylo jednoznačně vyjádřeno, že slevy na pojistném se týkají pouze zaměstnavatelů a nikoliv zaměstnanců. Základem daně u zaměstnance zůstává nadále superhrubá mzda. K hrubé mzdě zaměstnance se připočte pojistné, které platí za zaměstnance zaměstnavatel, snižené o slevy na pojistném